

Sehr geehrte Damen und Herren, / Szanowni Państwo,

im Rahmen der EU-INTERREG VA-Projekte / w ramach projektów EU-INTERREG VA

**„Natur ohne Grenzen im Einzigartigen unteren Odertal“ (INT135) -
Nationalpark Unteres Odertal /
"Przyroda bez granic w unikatowej Dolinie Dolnej Odry" (INT135) -
Park Narodowy Doliny Dolnej Odry**

und / oraz

**„Schutz der Trockenrasen im deutsch-polnischen Grenzgebiet“ (INT162), -
Föderation der Grünen „GAJA“/
„Ochrona muraw kserotermicznych w polsko-niemieckim obszarze przygranicznym“
(INT162) –
Federacja Zielonych „GAJA“**

möchten wir Sie zu folgender Informations- und Austauschveranstaltung einladen: /
chcielibyśmy zaprosić Państwa na poniższe wydarzenie informacyjno-wymianowe:

Praktyczne działania i doświadczenia w zakresie ochrony i zachowania stanowisk suchych łąk w Dolinie Dolnej Odry
(w Polsce i Niemczech)

**„Praktische Maßnahmen und Erfahrungen zum Schutz und Erhalt von
Trockenrasenbeständen im Unteren Odertal (in Polen und Deutschland)“ /**

**„Praktyczne działania i doświadczenia w zakresie ochrony i utrzymania
stanowisk muraw kserotermicznych w Dolinie Dolnej Odry (w Polsce i Niemczech).“**

16.11.2022 | 9:00 – 14:00 Uhr

Online-Veranstaltung über die Internetplattform „zoom“ /
Wydarzenie online za pośrednictwem platformy internetowej „zoom“

Gegenstand der Veranstaltung / Tematyka wydarzenia

Dies ist seitens des Nationalparks Unteres Odertal die Abschlussveranstaltung der Veranstaltungsreihe „Trockenrasenpflege“. Bereits in einer ersten Veranstaltung im vergangenen Jahr wurden in fachpraktischen Vorträgen von deutscher und polnischer Seite die verschiedenen Methoden der Trockenrasenpflege von Praktikern auf beiden Seiten der Oder vorgestellt.

Diese zweite Folgeveranstaltung soll nun in Erfahrungsberichten von Bewirtschaftern entsprechender Flächen und Wissenschaftlern ganz besonders auch auf deren Ergebnisse in der Trockenrasenpflege und -beobachtung eingehen und hier auch wieder Gelegenheit geben, sich mit Kollegen grenzübergreifend zum Thema auszutauschen.

Das Programm zur Veranstaltung finden Sie im Folgenden.

Jest to ostatnie wydarzenie z cyklu "Gospodarowanie na murawach kserotermicznych" organizowane przez Park Narodowy Doliny Dolnej Odry. Podczas pierwszego wydarzenia, w ubiegłym roku, różne metody użytkowania muraw kserotermicznych zostały przedstawione przez praktyków z obu stron Odry, w praktycznych wykładach niemieckich i polskich ekspertów.

Drugie wydarzenie skoncentrowane będzie także na rezultatach zarządzania murawami kserotermicznymi i ich monitorowania, sprawozdaniach z doświadczeń zarządców obszarów i naukowców, a także ponownie zapewni możliwość transgranicznej wymiany z osobami zajmującymi się tą tematyką.

Program wydarzenia można znaleźć poniżej.

Anmeldung / Rejestracja

Wir bitten um Anmeldung bis zum 13.11.2022 unter folgendem Link: /

Prosimy o rejestrację do 13.11.2022 r. pod adresem:

<https://forms.gle/umBEhnM4REoB935aq>. /

Programm / Program

Folgende Redner werden ihre Berichte präsentieren: /
Swoje sprawozdania przedstawią następujący prelegenci:

1. „Zusammenfassung der Umsetzung des Schutzes von Trockenrasen im polnisch-deutschen Grenzgebiet in den Jahren 2000-2022 (Projekt INT162)“
„Podsumowanie z realizacji ochrony muraw kserotermicznych w polsko-niemieckim obszarze przygranicznym w latach 2000-2022 (projekt INT162).“

Mehr als drei Jahre sind im Projekt INT162 vergangen, in denen Gebiete im Grenzland mit xerothermen Grünlandflächen Pflege- und Schutzmaßnahmen unterzogen wurden. Welche der ursprünglich geplanten Schutzmaßnahmen wurden erfolgreich umgesetzt und welche nicht? Was waren die Ergebnisse der Überwachung dieses Lebensraums (was hat sich durch die durchgeführten Behandlungen verändert)? Welche zusätzlichen Probleme und Überraschungen traten bei der Umsetzung dieses polnisch-deutschen Projektes auf? Minęły już ponad 3 lata realizacji projektu INT162, w którym po obustonach granicy zabiegom pielęgnacyjnym poddawane były obszary z murawami kserotermicznymi. Co z zaplanowanych pierwotnie działań ochronnych udało się zrealizować a co nie? Jakie wyniki dał monitoring tego siedliska (co zmieniło się na skutek zrealizowanych zabiegów)? Jakie dodatkowe problemy i niespodzianki wyniknęły w trakcie realizacji tego polsko-niemieckiego projektu?

Agnieszka Racławska, Projektkoordinatorin INT162, Föderation der Grünen „GAJA“ (Stettin)
Agnieszka Racławska, Koordynator projektu INT162, Federacja Zielonych „GAJA“ (Stettin)

2. „Bedeutung der thermophilen Lebensräume für den Schutz von Wildbienen (*Apiformes*)“ / „Znaczenie siedlisk ciepłolubnych dla ochrony dzikich pszczół (*Apiformes*)“

Im polnischen Teil des Unteren Odertals wurden in Natura-2000-Gebieten nahe der polnisch-deutschen Grenze Untersuchungen zu Wildbienen (*Apiformes*) in 3 Landschaftsformen durchgeführt. Offene Lebensräume zeichnen sich durch die höchste Anzahl und Häufigkeit seltener Arten aus. Ein aktiver Schutz von thermophilem Grasland ist für die Erhaltung der biologischen Vielfalt von entscheidender Bedeutung, auch im Hinblick auf die natürlichen Ressourcen von Wildbienen. Die Erhaltung der Artenvielfalt in bedrohten xerothermen und sandigen Grünlandgebieten sollte eines der wichtigsten Ziele des Naturschutzes in den europäischen Ländern sein! W polskiej części Doliny Dolnej Odry na obszarach Natura 2000 w pobliżu granicy polsko-niemieckiej przeprowadzono badania na dzikich pszczołach (*Apiformes*) w 3 typach krajobrazu. Siedliska otwarte charakteryzują się największą liczbą i bogactwem gatunków rzadkich. Aktywna ochrona ciepłolubnych muraw ma kluczowe znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, także w odniesieniu do zasobów przyrodniczych pszczół. Zachowanie różnorodności biologicznej na zagrożonych murawach kserotermicznych i napiaskowych powinno być jednym z najważniejszych celów ochrony przyrody w krajach europejskich!

Dr. Lucyna Tward, Kazimierz Wielki Universität Bydgoszcz - Fakultät für Biologische Wissenschaften /
Dr. Lucyna Tward, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego Bydgoszcz - Wydział Nauk Biologicznych

3. „Monitoring von Wildbienen auf geflämmtten und ungeflämmtten Flächen in den Galower Bergen im Unteren Odertal“ /
„Monitoring dzikich pszczół na powierzchniach wypalanych i niewypalanych na Wzgórzach Galowskich w Dolinie Dolnej Odry“

Dr. Christoph Saure vom Büro für tierökologische Studien aus Berlin präsentiert die Ergebnisse eines in 2022 stattgefundenen Wildbienenmonitorings im Nationalpark Unteres Odertal, wobei auch vergleichend auf Auswirkungen der Trockenrasenpflegemethode des hier angewendeten Flämmens eingegangen wird.

Dr. Christoph Saure z Biura Badań Ekologii Zwierząt w Berlinie przedstawi wyniki monitoringu dzikich pszczół w Parku Narodowym Doliny Dolnej Odry, który odbył się w 2022 r., w tym porównanie skutki stosowanej tu metody użytkowania muraw kserotermicznych, jaką jaką wypalanie.

**Dr. Christoph Saure vom Büro für tierökologische Studien (Berlin) /
Dr. Christoph Saure z Biura Badań Ekologii Zwierząt (Berlin).**

4. „Erfolgreiche Sicherung von Trockenrasenstandorten durch Flächenkauf mittels öffentlicher Spendenaufrufe. – Ein Erfahrungsbericht zum Crowdfunding einer NGO“ /
„Skuteczne zabezpieczenie terenów muraw kserotermicznych poprzez wykup gruntów w drodze publicznej zbiórki pieniędzy. - Sprawozdanie z crowdfundingu w wykonaniu organizacji pozarządowej.“
Ewa Drewniak, Leiterin der „Naturstation Owczary“ des Clubs der Naturfreunde /
Ewa Drewniak, kierowniczka „Stacji Terenowej w Owczarach“ - Klub Przyrodników

5. Ein weiterer Redner ist angefragt. – Details dazu werden nachgereicht. /
Wystąpiono z zapytaniem do kolejnego prelegenta. - Szczegóły zostaną podane w późniejszym terminie.

Für Rückfragen stehen Ihnen zur Verfügung: / W razie jakichkolwiek pytań prosimy o kontakt:

Claudia Normann (Claudia.Normann@nlpvu.brandenburg.de, +49 3332-2677 259)

Nationalpark Unteres Odertal

sowie / oraz

Agnieszka Racławska (agnieszka.raclawska@gajanet.pl, +48 664184614) Federacja Zielonych „GAJA”

Wir freuen uns auf Ihre Teilnahme. / Liczymy na Państwa udział.

Mit freundlichen Grüßen, / Z poważaniem,

Der Nationalpark Unteres Odertal / Park Narodowy Doliny Dolnej Odry

